

Behaar sooverre weder ingetrokken is dat de landregenten toegestaan is passagegelden van de doortrekkende kooplieden te vorderen, teneynde daardoor in staat te weesen wagtten ter beveyliging der weegen te houden.

De Engelsen, wel bevroedende het nadeel dat zij zoude lijden bijaldien andere kooplieden op eenen voet met hen konden negotieeren, en zig vastiglijk verbeeldende dat den nabab swanger ging van een toeleg om de magt en voorregten die z' in de laatste jaaren verkregen hadden, langzamerhand door politique wegen en middelen te ondermijnen. Hierover ten uyttersten verstoord, hadden vrugteloos getragt om dien tolvrijheyd omverre te stooten, hebbende den Calcatsen raad het contract door hunnen gouverneur Vansittart met de mooren gemaakt, niet alleen voor nul en geener waarde verklaard maar ook eene deputatie na het hof van Mongeer gesonden, bestaande in den secunde Peter Amijat en het raadslit William Haij, om des mogelijk den soeba tot een voordeliger contract over te haalen. Dat egter door denselven direct afgeslagen is met aankundiging dat hij zig aan het geslotene met den heer Vansittart zoude houden, en hetselve stipt wilde agtervolgd hebben.

Fol. 1683r-1684v.

(De Engelsen hadden in Bihar 400 Europese militairen, onder wie 50 à 60 artilleristen, en 1600 inlandse en genoeg geschut en ammunitie. Toen het slechte resultaat van het gezantschap bekend was en de voorbereiding door de nawab tot een oorlog niet veel goeds voorspelde, hebben zij uit voorzorg Patna op 25 juni bezet. De moslim stadhouder [fol. 1685] was evenwel met 200 ruiters ontkomen en ontmoette op weg naar Patna 1000 ruiters en 200 sipoys van de nawab onder bevel van een Armeense overste. Op de hoogte van de zorgeloosheid van de Engelsen trokken ze weer naar Patna en namen het gewapenderhand en hebben ieder die niet kon vluchten, of zich kon verbergen, gedood. Slechts 300 Engelsens zijn ontkomen naar de loge en vandaar, samen met de inheemse en blanke bezetting nu 700 man, verder teruggetrokken, verspreid geraakt en grotendeels gedood. Het opperhoofd te Patna, William Ellis, is gevankelijk naar Munger gevoerd. De schade voor de Engelse compagnie, maar vooral voor de particulieren, wordt op 30 ton goud geschat. Op deze fatale tijding heeft de gouverneur te Calcutta nog getracht de zaak in der minne te schikken, maar de nawab heeft alle gouverneurs, evenals de moslim en hindoe regenten, opgedragen om de Engelsens als publieke vijanden uit te roeien, of althans schade te berokkenen. Zo is Peter Amyat [fol. 1686] en enige van zijn manschappen te Murshidabad neergesabeld en zijn de anderen gevangengenomen. Bij de komst van enige duizenden moslim militairen verlieten de Engelsens ook Kasimbazar en vroegen opperhoofd George Lodewijk Vernet om de bescherming van Compagnies vlag. Omdat men zelf weerloos was is dit geweigerd, maar de Engelsens mochten wel blijven en hun is beloofd alles te doen om hen te beveiligen.)

---gelijk ook geschied is met een verzoekschrift der onsen aan den naib soeba en een ontmoeting bij dien regent door het opperhoofd Vernet, die egter niet meer van hem heeft kunnen verwerven dan toeseegging om de Engelschen het leven te schenken en Sorge te dragen dat zij niet mishandeld wierden, maar dat hij deselve niet onder hem konde laten. Waarop de Engelschen zig ook bereytwillig getoond hadden te gaan, temeer vrugteloos getragt was hun voor geld te rantzoeneren. Dog terwijl dit gebeurde, was seker moorsche veldoversten met een hoop van zijn krijgsvolk in ons geheugt gekomen en had eenige ruyters in 't buytenhuys van het opperhoofd gesonden, om de Engelschen met geweld daaruyt te haalen. Die z' ook meedegesleept en weggevoert, mitsgaders voorts alle huysen der ingesetenen geplunderd hadden, weesende onse logie alleen vrij gebleven om de wille van de daar voor gestelde sauvegarde van den naib soeba.

Fol. 1686r-v.

([fol. 1687] Ondertussen was eind juni een korps van 250 man Europese cavalerie en infanterie, 6 à 700 inlandse militairen met twee veldstukken uit Calcutta en de kazerne te Khargachi naar Kalna opgeroepen om daar op meer troepen te wachten. Zij zouden daarna onder bevel van de majoor van de koninklijke troepen Francis Adams naar Murshidabad